

Vendim nr. 17 datë 29.01.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Elsa Toska,	Kryesuese
Sonila Bejtja,	Anëtare
Genti Ibrahimimi,	Anëtar

në datën 29.01.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 17 (I) 2023 të Regjistrit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: **ILIR DEDJA (alias GENTI PALI DEDJA, alias GENTI PANDI DEDJA),** përfaqësuar nga avokatët Ilir Gjevori dhe Alban Qafa, me prokurë.

OBJEKTI: **Shfuqizimi i vendimeve nr. 468 (13-2021-811), datë 03.02.2021 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan; nr. 10-2023-102(23), datë 26.01.2023 të Gjykatës së Apelit Durrës; nr. 00-2023-1350, datë 24.07.2023 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.**

BAZA LIGJORE: **Nenet 17, 18, 30, 31, 33, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f”, 132, pika 1, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 145 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 1, 6 dhe 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 27, 28, 29 dhe 30 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).**

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatorin e çështjes Genti Ibrahim, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Ilir Dedja (alias Genti Pali Dedja, alias Genti Pandi Dedja) është dënuar nga gjykatat italiane për disa vepra penale të kryera në atë shtet. Më konkretisht, me vendimin nr. 1/2006, datë 15.02.2006 të Gjykatës Apelit të Firences, i cili ka ndryshuar pjesërisht vendimin gjyqësor të Gjykatës së Assises të Firences, datë 25.02.2005, që ka marrë formë të prerë më 12.12.2006, kërkuesi është deklaruar fajtor për veprat penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 110, 576/2, 577/3/4 dhe 61/2 të Kodit Penal italian, ku është dënuar me 24 vjet burgim; “Mbajtja e armëve të zjarrit në mënyrë jo të ligjshme”, të parashikuar nga neni 110, neni 12 i L. 497/1974 dhe neni 61/2 i Kodit Penal italian, ku është dënuar me 2 vjet burgim; “Shfrytëzimi i prostitucionit”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga neni 110, nenet 3/8 dhe 4/7 të L. 75/1958 të Kodit Penal italian, ku është dënuar me 2 vjet burgim. Në përfundim, kërkuesi është dënuar me 28 vjet burgim.

2. Me vendimin nr. 719/2010 të Gjykatës së Pratos, i cili ka marrë formë të prerë, më 13.02.2011, kërkuesi është deklaruar fajtor për veprën penale “Shfrytëzimi i prostitucionit”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga neni 110, nenet 3 dhe 4 të L. 75/1958 të Kodit Penal italian, ku është dënuar me 4 vjet burgim. Prokurori i shtetit në Prokurorinë e Pratos, me vendimin nr. 22/2012 SIEP, datë 03.02.2012, për dënimet e dhëna në ngarkim të kërkuesit, nëpërmjet vendimeve gjyqësore të mësipërme, ka caktuar masën e dënimit me 30 vjet burgim.

3. Kërkuesi ka paraqitur kërkesë për t’u transferuar në Shqipëri me qëllim vuajtjen e dënimit të dhënë ndaj tij nga shteti italian. Ministria e Drejtësisë së Republikës së Italisë, me shkresën e datës 11.03.2019, i ka komunikuar Ministrisë së Drejtësisë së Republikës së Shqipërisë kërkesën për transferimin e të dënuarit (kërkuesit) dhe aktet e nevojshme në lidhje me dënimet penale të dhëna ndaj tij.

4. Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan i është drejtuar gjykatës me kërkesë për njohjen e vendimeve penale të huaja të dhëna ndaj kërkuesit, me qëllim transferimin

e tij për vuajtjen e dënimit në Republikën e Shqipërisë. Po kështu, ajo ka kërkuar, në zbatim të dispozitave penale dhe në bashkim të dënimeve, dënimin e kërkuarit me 25 vjet burgim.

5. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Elbasan, me vendimin nr. 468 (13-2021-811), datë 03.02.2021, ka vendosur njohjen e vendimit penal të huaj nr. 1/2006, datë 15.02.2006 të Gjykatës së Apelit të Firences ndaj kërkuarit për veprat penale të cilat kualifikohen, sipas legjislacionit penal shqiptar, në veprat penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 78 dhe 25 të Kodit Penal (KP), në “Shfrytëzimi i prostitucionit”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 114 dhe 25 të KP-së dhe “Prodhimi dhe mbajtja pa leje e armëve luftarake dhe municioneve”, të parashikuar nga neni 278 i KP-së në kohën e kryerjes së tyre, si dhe caktimin si dënim prej 25 vjetësh burgim, me qëllim transferimin e kërkuarit nga Italia në Shqipëri për vazhdimin e vuajtjes së dënimit. Kundër këtij vendimi kërkuari, përmes përfaqësuesit ligjor, ka paraqitur ankim, duke kërkuar ndryshimin e vendimit dhe caktimin e një mase më të butë dënimi.

6. Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr. 10-2023-102 (23), datë 26.01.2023, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, me ndryshimin që vuajtja e dënimit të kërkuarit të fillojë nga data 08.09.2011. Kundër vendimit të gjykatës së apelit kërkuari ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë. Ai ka pretenduar se gjykata e apelit nuk ka zbatuar drejt ligjin material dhe procedural, pasi nuk ka marrë në konsideratë faktin se në vendin tonë masa e dënimit për veprat penale për të cilat është dënuar kërkuari është më e lartë se sa ajo e parashikuar në legjislacionin italian dhe se masa e dënimit e konvertuar sipas legjislacionit shqiptar nuk është proporcionale me ato të dhëna nga shteti italian.

7. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-1350, datë 24.07.2023, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuari, me arsyetimin se nuk ngre shkaqe nga ato që parashikon neni 432 i Kodit të Procedurës Penale (KPP). Sipas tij, vendimi i gjykatës së apelit është i argumentuar dhe i bazuar në ligj dhe nuk konstatohen shkelje procedurale që të kenë ndikuar në dhënien e drejtësisë ose që të jetë në kundërshtim me praktikën gjyqësore të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Për sa i përket masës së dënimit të caktuar ndaj kërkuarit, Kolegji Penal ka vlerësuar se konvertimi i dënimit të dhënë nga gjykatat italiane është në përputhje me nenet 78, 114, 278, pika 3 dhe 55 të KP-së, duke pasur parasysh edhe datën e fillimit të ekzekutimit të dënimit penal.

8. Në datën 23.11.2023 kërkuari i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij.

II

Pretendimet e kërkuetit

9. **Kërkueti**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se vendimet gjyqësore të kundërshtuara kanë cenuar:

- 9.1. *Parimin e barazisë përpara ligjit*, pasi Gjykata e Lartë nuk e ka trajtuar çështjen në të njëjtën mënyrë sikundër ka vepruar në disa çështje të tjera, në të cilat ka njohur uljen e dënimit me 3 vjet burgim të bërë nga shteti italian në përputhje me ligjin e faljes, datë 01.08.2006, nga i cili përfitonin të gjithë personat e dënuar përpara kësaj date. Si në kërkesën e prokurorisë, ashtu edhe në vendimin e Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan nuk është përmendur fakti që kërkueti gjatë kohës së vuajtjes së dënimit në shtetin italian ka përfituar nga ligji i faljes në masën 3 vjet burgim.
- 9.2. Gjykata e shkallës së parë ka caktuar ndaj kërkuetit, në bashkim të dënimeve, atë me 25 vjet burgim. Kjo është një masë dënimi shumë më e lartë referuar dispozitës përkatëse të nenit 78 të KP-së shqiptare që parashikon dënimin për këtë vepër penale nga 15 deri 25 vjet burgim. Edhe gjykata e apelit nuk ka zbatuar drejt ligjin material dhe procedural, pasi nuk ka marrë në konsideratë faktin se në vendin tonë masa e dënimit për veprën penale për të cilën është dënuar kërkueti ka si marzh dënimi nga 15 deri 25 vjet, ndërsa legjislacioni italian parashikon për këtë vepër penale si marzh dënimi nga 24 deri në 30 vjet burgim, duke e dënuar në minimumin e parashikimeve të dispozitës përkatëse të Kodit Penal italian. Masa e dënimit nuk mund të kalojë kufirin maksimal të parashikuar për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar. Dënimi në shtetin italian është marrë në mungesë për kërkuetin dhe për këtë arsye ai nuk ka përfituar nga gjykimi i shkurtuar ose mbrojtja efektive me qëllim që të përfitojë një dënim më të butë.
- 9.3. Masat e dënimit të konvertuara sipas legjislacionit shqiptar nuk janë proporcionale në raport me ato të dhëna nga shteti italian. Gjykata e apelit, duke dhënë një vendim të gabuar në kundërshtim me ligjin material dhe procedural, ka rënduar në mënyrë të padrejtë pozitën e të dënuarit, duke shkelur dhe garancitë e tij juridike, si dhe nuk ka zbatuar Konventën e Këshillit të Evropës “Për transferimin e të burgosurve”.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimimin e kërkuarit

10. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur. Kriteret për pranueshmërinë e kërkesës janë të natyrës kumulative. Pra, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuari të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjyqësorit kushtetues.

11. Kolegji vëren se kërkuari legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor, në të cilin është dhënë vendimi i kundërshtuar dhe ka interes të drejtpërdrejtë për çështjen e parashtruar.

12. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, kërkuari i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për rrjedhojë, ai nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç paraqitjes së ankimit kushtetues individual.

13. Kërkuari legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, mban datën 24.07.2023, ndërsa kërkesa është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 23.11.2023, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

14. Në lidhje me legjitimimin *ratione materiae*, sipas nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, si dhe nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit,

kurse problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete nuk përfshihen në juridiksionin kushtetues nëse nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave. Mënyra se si gjykatat e zakonshme kanë përcaktuar faktet dhe kanë interpretuar ligjin e zbatueshëm në zgjidhjen e mosmarrëveshjes në shqyrtim përpara tyre nuk përbën lëndë kushtetuese. Çështjet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit, të cilat hyjnë në juridiksionin e gjykatave të zakonshme, mund të merren në konsideratë në gjykimin kushtetues vetëm nëse cenohen të drejta ose liri kushtetuese themelore. Në këto raste, Gjykata bën një vlerësim të natyrës kushtetuese, që dallon nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih vendimet nr. 38, datë 02.12.2021; nr. 6, datë 16.02.2021; nr. 9, datë 26.03.2018 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Kolegji vëren se kërkuesi ka ngritur pretendime në lidhje me masën e dënimit të caktuar nga gjykatat gjatë njohjes së vendimit penal të huaj, pasi, sipas tij, dënimi i parashikuar nga legjislacioni italian është më i ashpër nga ai i parashikuar nga legjislacioni shqiptar, që parashikon një dënim nga 15 deri 25 vjet burgim. Për shkak se dënimi në shtetin italian është dhënë në mungesë, kërkuesi nuk ka përfituar nga gjykimi i shkurtuar ose mbrojtja efektive me qëllim përfitimin e një dënimi më të butë. Ai ka pretenduar edhe se masa e dënimit nuk mund të kalojë kufirin maksimal të parashikuar për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar, ndërkohë që masat e dënimit të konvertuara sipas legjislacionit shqiptar nuk janë proporcionale në raport me ato të dhëna nga shteti italian, duke rënduar pozitën e të dënuarit.

16. Këto pretendime të kërkuesit kanë të bëjnë, në thelb, me çështje të zbatimit dhe interpretimit të ligjit nga gjykatat e zakonshme, ndërkohë që ai ka pretenduar vetëm se për nga natyra e masës dispozitat penale italiane janë më të ashpra se sa ato shqiptare, por nuk ka pretenduar se masa e dënimit është dhënë në kundërshtim me legjislacionin e zbatueshëm në atë masë që ka sjellë cenimin e të drejtave të tij. Sipas nenit 516 të KPP-së, kur bën njohjen e një vendimi të huaj, gjykata cakton dënimin që duhet të vuajë në shtetin shqiptar. Ajo konverton dënimin e caktuar në vendimin e huaj në një nga dënimet e parashikuara për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar. Ky dënim duhet t'i përgjigjet nga natyra atij që është dhënë në vendimin e huaj dhe masa e dënimit nuk mund të kalojë kufirin maksimal të parashikuar për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar. Kërkuesi në këtë drejtim ka paraqitur pretendime me natyrë të përgjithshme, duke mos arritur të provojë se ku qëndron cenimi në rastin konkret, në kuptim të këtyre parashikimeve ligjore. Për rrjedhojë, në lidhje me këtë pretendim, Kolegji vlerëson se kërkuesi nuk ka paraqitur argumente të nivelit kushtetues, ndaj ai nuk mund të merret në shqyrtim.

17. Kërkuesi ka ngritur pretendime edhe në drejtim të aplikimit të uljes së dënimit të marrë në shtetin italian me ligjin e faljes. Sipas tij, në vendimet gjyqësore nuk është trajtuar fakti që gjatë kohës së vuajtjes së dënimit në shtetin italian kërkuesi ka përfituar nga ligji i faljes në masën 3 vjet burgim dhe Gjykata e Lartë nuk e ka aplikuar këtë ulje, në ndryshim me mënyrën se si ka vepruar në raste të ngjashme. Në lidhje me këtë pretendim, edhe pse kërkuesi e ka ngritur në drejtim të parimit të barazisë përpara ligjit, Kolegji vlerëson ta trajtojë në vijim në drejtim të parimit të sigurisë juridike, për shkak se ai lidhet me pritshmëritë e ligjshme të kërkuesit në caktimin e masës së dënimit në procesin e njohjes së vendimeve penale të dhëna ndaj tij në shtetin italian.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike

18. Sipas kërkuesit, Gjykata e Lartë nuk e ka trajtuar çështjen në të njëjtën mënyrë sikundër ka vepruar në disa çështje të tjera, në të cilat ka njohur uljen e dënimit me 3 vjet burgim të bërë nga shteti italian në përputhje me ligjin e faljes, datë 01.08.2006, nga i cili përfitonin të gjithë personat e dënuar përpara kësaj date. Si në kërkesën e prokurorisë, ashtu edhe në vendimin e Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan nuk është përmendur fakti që kërkuesi gjatë kohës së vuajtjes së dënimit në shtetin italian ka përfituar nga ligji i faljes në masën 3 vjet burgim.

19. Gjykata ka pranuar se siguria juridike në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë presupozon që në rastet kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, atëherë asnjë gjykatë nuk mund të gjykojë sërish të njëjtën padi kundrejt të njëjtave palë (*shih vendimet nr.17, datë 30.03.2021; nr. 50, datë 03.07.2017; nr. 15, datë 19.04.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Vendimi gjyqësor i formës së prerë, që përbën gjë të gjykuar, është shprehje dhe konkretizim i së drejtës mbi marrëdhënien juridike dhe ka për qëllim t'i japë jo vetëm qartësi, por edhe siguri kësaj marrëdhënieje (*shih vendimet nr. 4, datë 21.02.2022; nr. 41, datë 06.07.2016; nr. 21, datë 16.04.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Duke iu kthyer rastit në shqyrtim, Kolegji konstaton se gjykata e shkallës së parë dhe gjykata e apelit në lidhje me kërkimin e kërkuesit për të përfituar nga falja sipas legjislacionit italian, kanë arsyetuar se referuar legjislacionit përkatës, në njohjen e vendimeve penale të huaja, shteti zbatues njeh vendimin në përputhje me legjislacionin vendas, duke konvertuar vetëm masën e dënimit. Të dënuarit i lind e drejta t'u drejtohet autoriteteve gjyqësore italiane për të përfituar ose jo nga kjo e drejtë. Vetë i dënuari nëpërmjet procesverbalit të datës 16.11.2018, gjatë kohës që ndodhej duke vuajtur dënimin me burgim në Itali, ka pranuar masën e dënimit prej 30 vjetësh

burgim, si dhe ka kërkuar që pjesën e pavuajtur të dënimit ta kryejë në Shqipëri. Në përlllogaritjen e dënimit, si dhe pjesën e mbetur të pavuajtur të dënimit me burgim, autoriteti kompetent ka bërë përlllogaritjen referuar legjislacionit italian. Pikërisht në këtë vendim nuk është përshkruar nëse i dënuari Ilir Dedja përfiton ose jo nga ligji italian i vitit 2006, për përfitimin nga amnistia. Është ky institucioni i cili bën përlllogaritjen e personave që përfitojnë ose përjashtohen nga ligji i amnistisë *(shih faqen 12-13 të Gjykatës së Apelit Durrës)*.

21. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi, nëpërmjet mbrojtësit, me arsyetimin se ai nuk përmbante shkaqe ligjore nga ato të parashikuara në nenin 432 të KPP-së. Ai ka vlerësuar se sipas ligjit procedural penal dhe në referim të jurisprudencës së asaj gjykate, në procesin e njohjes së vendimit penal të gjykatës së huaj nuk shqyrtohet çështja në themel dhe nuk verifikohen provat e administruara nga gjykata e huaj. Gjykata vetëm verifikon nëse ekziston ndonjë nga kushtet për mosnjohjen e vendimit të huaj, të parashikuar në nenin 514 të KPP-së dhe, më tej, konverton dënimin e caktuar në dënimin e huaj, me një nga dënimet e parashikuara për të njëjtin fakt nga ligji shqiptar, sipas nenit 516 të këtij kodi *(shih paragrafin 23 të vendimit të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë)*.

22. Kolegji vlerëson se vendimi gjyqësor bazohet, në çdo rast, në vlerësimin e rrethanave të çështjes konkrete në shqyrtim dhe të provave të administruara në atë gjykim. Kolegji vlerëson se kërkuesi nuk ndodhet në kushtet e ndonjë të drejte të fituar nga ligji ose nga gjykata me vendim gjyqësor të formës së prerë, e cila të jetë vënë në dyshim nga vendimet e kundërshtuara. Çështja e pritshmërive dhe interesave të ligjshëm, si dhe të të drejtave të fituara, në rastin në shqyrtim, lidhet me vlerësimin e provave dhe interpretimin e zbatimin e ligjit, gjë e cila rezulton të jetë përmbushur nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Për rrjedhojë, pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike është haptazi i pabazuar.

23. Si përfundim, Kolegji vlerëson se ankimi kushtetues individual nuk plotëson kriteret ligjore për kalimin e tij për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronjat “a” dhe “e”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.